4. ԲԼԲՑՈՒԼ ԴԱՍՏԱ

Թակավորմ կէլնի, վնզրի խետ կինի մեչ քյաղքյին կանգյուլ կիշերվան մեչ:

Կէրթն մեյ փոդնի մեչ տիսնա, որ մեյ ւիենջնրից ճրայքյ կէրևա: Կէրթնն ականչ կանեն, կտիսնան իրեքյ ախչիկ:

Մեկ կասի. - Սադրազամ զիկ առներ, ես ինոր էնպես խալիմ պիտի գյործի, որ ասքյար նստեր վերեն, ճնլն մեկ յան մներ տաւոտակ:

Օրթանջի քյորն էլ կասի. - Ջի վազիր առներ, ես ինոր մեյկ ըսկուն խաց թխի, որ ննքյնր ուտեր կշտաներ:

Պստիկ ախչիյն էլ կասի..- Թակավոր զիկ առներ, ես ինոր ոսկի բրչամով լաճ ու ախչիյմ պիրեմ, մեչ աշխըրքյին չէլնի:

Թակավոր կթողնի կէրթա ուր տուն: Առատունի կէլնեն վեր: Թակավոր սնդրնզամ կկանչի վնզրի խետ, կասի. - Վազի՛ր, իրիյվան էն ախչկներ որ տիսանքյ, էրողկենքյ պիրենքյ:

Պիրեն ախչկներ, մե մեկ ուր կտանի: Ինն օր, ինն ամիս կթըմմի, թակավորու կնիկ տղա կպիրի, ոսկի բրչնւմ, ոսկի ճկոթ, մեյն՝ լաճ, մեյն՝ ախչիկ:

- Է՛, վո՞վ գյա վերեն, վո՞վ չի գյա, մորքյրներ կպիրեն: Տիսնան մորքյրներ, որ ոսկի բրչնմ, ոսկի ճկոթ լաճ, ախչիկ են, կկուրուսցուցեն, կէրթան թակավորին կասեն. -Մեռուկ էր, տարանքյ խորիցինքյ:

Մնա մեկէլ տարին, էլմ էտ կնիյ կմնա տղով: Ինն օր, ինն ամիս, որ կթըմմի, ցավ կքյնշի, էլմ էլ կէրողկի ուր քյիրեր կպիրի, կուցյան լաճ, ախչիյ կառնեն, կտանեն, պւսխեն, մեյ սնդուկմ կուտան շինել, տնեն մեչ սնդկին, տանեն թալեն գյետ: Տեղ շան լակոտ կտնեն, խնբնր կանեն թակավորուն. կասեն. - Քյո կնիյ ջուխտըմ շան լակոտ ի պիրե:

Թակավոր սւմր կանի, թե էտ կնիյ տրեքյ տոան իտև գյնցող-էրթնցող թքյի իրես:

Խաբար տանքյ տղեկաց մոտեն: Գյետ տղեներ կառնի կէրթն, մեյ քյարիմ կակըռցուցի:

Ավուր մեկ, ճքնավոր Սարգյիս կուցյա էտ գյետի քյանւսր. կփռա, տիսնա. որ սնդում կա գյետի մեչ, քյարի վերեն ակոկեր ի: Կմտնի սնդուկ խանի դյուս: Պննն տիսնա մեչ ջուխտըմ լաճ ախչիկ, չուտես չխմես, թամաշա անես:

Կառնի կէրթա̈, ուր յէրի մէչ կտնի: Էն օր թե որ մեկ մանանա կիչնէր ճքնավորին, էն օր իրեքյ մանանա կիչնի: Արթըխ կբաշլայի էտ տղեներ ճոճացուցել, մինչև տաս-տսվերկու տարի:

Տսվերկու տարեկան կէլնեն, տղեներ կկարդա̈ցուցի, կսովրցուցի, զինքյն էլ խապիվորցեր ի, կասի. - Ջանը՛մ, չէլնի ես մեռնեմ, իմ գյիրքյն ինի ուրիշի ծեռ:

Լաճուն կանչի, կասի. - Առ էնա գյիրքյ, կապի վեր քյո չլուտ ջանին, ինչ վախտ որ նեղ կինես, քյե նեղութնից կա̈զա̈տի:

Տանի ուր պախստանյհետեր նշանց կուտա, ոսկու պախարան, արծթի պախարան: Կտանի ծիանյհտերաց փա̈գախ շանց կուտա, չորս խատ խրեղեն ծի էնտեղ:

Վախըտըմ կմնա, կինի խիվանդ, կմեռնի:

Էս քյոր-ախբեր կա̈րդա̈ն վերեն, տանեն, որ տեղ փորեն, խորեն: Խորեն կպոծնեն, տառնան էտ կուգյա̈ն:

Մեյ ժամանակըմ կմնա: Մեմեկելու կասեն. - Մենքյ էսա սարի մէչ մնանքյ, ի՞նչ անենքյ:

Քյհր կասի. - Էլի՛, կնա̈ քյաղաքյ, մարթ կա, աշխարքյ, կյանքյ կա:

Էն օր կմնա, մեկէլ օր հա̈յքեմ ոսկի կլցի լաճ, ծին կքյա̈շի տհւս, կխեծնի կուգյա̈ քյաղաքյի մոտ, կայնի: Էտա տեղ կէճնի տակ: Ծիուց մազըմ կառնի, ծին կէրթա̈ խետ ուր քյործին:

Կուգյա̈ մտնի քյաղքյի մէչ, չէ շենլիքյ չի տեսե, աչքեր կմնա պա̈ց, կան կուգյա̈: Կէրթա̈ չարշիի մէչ, մեյ թյուջրիմ՝ դյուքյան կնստի, կասի. - Ապրանքյ պէ՛, էսա պէ՛, էնա պէ՛:

Ամեն էլ կուգի, կպիրեն:

- Է՜հ, - կասի, - քյանի՞ էլա̈վ:

Դյուքյան պա̈ն չմնացե, քյություն առե:

Հաշիվ կտիսնան, փա̈րեն կուտա, էտ ապրանքյներ կմնա դա̈:

Կմթնի, կէլնի որ գյա̈ ուր տուն: Կէլնի կինի ճա̈մբա̈խ, էստեխ կէրթա̈, էնտեխ կէրթա̈, չկանա ճա̈մբա̈խ կընդնէ: Կշըշկոի կմնա մէչ էտա քյաղքյին փողընտերաց:

Կտիսնա, որ ուր թյուշար կուգյա̈ տիմա̈ց:

Կասի. - Կա չկա էսա մարթ կարիբ ի, շըշկոեր ի: Կառնի կտանի ուր տուն:

Կիշեր էտոնց տուն կմնա, առատուն կէլնի ճա̈մբա̈խ կկընդնի, քյաղքյից տյհւս կէլնի:

Որ տեղ ուր ծին իճուցեր ի, էնտեղ ուր քյատ կկընդնի, մազ կուտա կրակ, ծին կուգյա̈, խեծնի կէրթա̈ն տուն, մո քյոր:

Քյուրոչ խետ խա̈բա̈ր կուտա: Քյոր կասի. - Դո՞ր կնա̈ցիր, դո՞ր մնացիր:

Կասի. - Վա̈ղ կնա̈, տում առ էն քյաղքյի մէչ:

Առատուն կէլնի ծին կքյաշի տյհւս, կէրթա̈: Կէրթա̈ կխասնի քյաղքյի մոտ: Ծին կթողնի պա̈ց, զինքյ կէրթա̈ մէչ քյաղքյին: Կէրթա̈ դողրի ուր թյուշրի դյուքյան, էն տեղ կնստի:

Կասի. - Տում կընդի զի խամար:

Կասի. - Ընչի՞ էրեկ չասիր, էրեկ ըստեղ մեյ կոնախըմ կծախին, քյե խամար հարմար էր:

Քիչըմ նստի էտա տեղ, մտածի խենքյ որ՞տեղ տուն կա: Կիրիշկա, որ դա̈լա̈լ կկանչի, կոնախըմ կծախի: Դա̈լա̈լին կկանչի էտատեղ:

Կասի. - Ի՞նչ տուն ի:

Կասի. - Ֆլանի տուն ի: Շատ խորոտ ի:

Կասի. - Գյին քյանի՞ ի:

Կասի. - Խազար ոսկի ի:

Կասի. - Քյե խազար խարիր ոսկի կոսոամ: Կնը տափին տընցուր պե զիկ, փըրեն տամ:

Դըլըն տափին կպիրի, փըրեն կխանի կուտա ինոր: Պըլնիս մոտեն կառնի, կուգյը ուր տոտ կպըննը, մեչ կիրիշկա:

Կէլնի քյաղքից տյհա. մազ կուտա կրակ, ուր ծին կուգյա, կխեծնի կէրթա ուր տուն:

Քյոր կասի. - Ի՞նչխ առիցիր:

Կասի. - Կնացի տուն առիցի:

- Է՜հ, - կասի, - առիցիր, խո մենքյ էլ քյաշվենքյ էրթանքյ քյաղաքյ:

Էրկու օրից տռա, ուրենց պատրաստութեն կտիսնան, կէլնեն ուրենց ծիյանքյ կպառնան, կուգյըն, կխասնեն քյաղքյի մոտ, էնտեղ կէճնեն տսւկ: Ախպեր կէլնի ուր աշիեն կթըղի ուր քյամակ, կուգյը, քյոր կմնա տըն:

Կտըռնա կուգյը մո քյոր: Մինչև իրիկուն կմթնի, նոր կիշրով կուգյը կմտնի տուն:

Ժամանայմ կմնա, դեռրիս էտ տղան կէլնի տյուս փողայհտեր կան կուգյը:

Կէրթը կխասնի թակավորու տռան վերեն, թակավորու աչք կինի էս տղին:

Կասի. - Էս տղան ի՜նչ գեղեցիկ ի:

Սիրտ կչղփա վերեն: Կանչի կտանի մոտ ինքյ, բաշլայի խաւբըր տալ: Էրկու իրեքյ սահաթ կնստի: Լաճ կէլնի տյհս, որ էրթը, թակավոր կասի. - Բալա՛մ, դո՞ր կէրթըս, նստի՛, քըռքըր տանքյ: Վըղն էլ գյըս, ասված սիրես:

Տղեն կէլնի կէրթը ուր տուն: Մյուս օր էլմ կէլնի կէրթը, հըյ էսա թակավորու խետ կռնուշմիշ կէլնի, թակավորի կըղըն կլցի:

Մեկօր էլ չէրթը: Մյուս օր կէրթը:

Թակավոր կասի. - Էրեկ ինչի՞ չէկար:

Կասի. - Ջիկ ի՞նչ կործ կա: Հմենօր գյըմ ըստեղ, մըյար զի տուն չկա՞:

Կասի. - Ֆըրզըմ, քյե տունտեղ կա, արե քյե ամսական կապեմ, կաց մո զի;

Կասի. - Ես քյո ամսականին կարոտ չեմ:

Կասի. - Թե կարոտ չես, օր մեկ սահաթ արե, խետ իմ կչտին, իմ կըղըն լից, տըրցի կնը:

Մեյ միշոցըմ կէրթը կուգյը:

Ավուր մեկ էտ վըզրի կնիկ, սըռըղըմի կնիյ կտիսնան, էրկու քյոր միտեղ խըքըր կուտան, թի՝ էսա մեր քյուրոչ տղեն ի: Ի՞նչխ անենքյ, որ կուրիսցուցենքյ:

Կէրթըն շըղի պատավմ կկընղնեն: Կուտան քիչ ըմ ոսկի պատվոն: Պատավն ուրախ-ուրախ ոսկին կառնի, կասի. - Ընպես տեղմ էրողկեմ, որ էլ չի տըռնա:

Կինի ճըմբըխ կէրթը: Կուգյը շիտակ լաճու տուն: Տոտ կտփի: Ախչիյ չի գյը տոտ պըննա, էնքան պատավ տոտ կտփի, չուր ախչիյ կըշզի, կէլնի կուգյա, տոտ կպըննա:

Կասի. - Վո՞վ ի, ի՞նչ կուզես:

Կասի. - Մեյ պուտ ճյուր տու խմեմ:

Տոտ կպըննա, ճյուր կուտա, հը ոտիկ-ոտիկ կմտնի ներս: Հը խըքըր տալեն, ուշիկ-ուշիկ կէլնի նըրղվանի վիրին ոտ, ոտ կտնի էնտեղ, կնստի:

- Ախչի՛յ, - կասի, - ի՞նչխ կանես, մենա՞յ կապրես:

Կասի. - Ապա ի՞նչ անեմ, մենայ չմնամ:

Կասի. - Ես քյե պյմ ասեմ, թե որ անես, յավ կէլնի: Քյո ախպեր Էրողկես բլբէկլ դմստի ծաղիյ պիրի, տնես մեչ քյո էօդին, անուշ կերքի, անուշ խոտ կուգյմ, ճմ՛մ քյո սաբր կէլնի, ճմ՛մ քյե մյլմմիշ կանի:

Պառավ կթռնի կէրթմ: Իրիկուն ախպեր կուգյա տուն: Կուգյմ, կտիսնա, որ քյոր մռութ ի:

Կասի. - Ի՞նչ էլի, քյո՛ր, տյէկւ մռութ ես:

Կասի. - Ապա ի՞նչխ անեմ մռութ չէլնեմ:

Կասի. - Ի՞նչ պատճառով մռութ պիտի էլնես:

Կասի. - Էրթաս Բլբյէկլ դմստի ծաղիյ պիրես:

Կասի. - Ծատ աղեկ:

Կիշեր կքյնի, առատուն վեր կէլնի, մե քյանիմ խա խաց կկապի, կինի ճմմբմխ կէրթմ:

Կէրթմ մազ կուտա կրակ, ծին կուգյմ: Կէլնի խեծնի ծիուն, ծին քշի կէրթմ: Ծին կտանի սախմանագյլեոխ, էլ չընցնե էնտեխ, ծիյուց կէճնի տակ, կայնի, կմտածի: Ծիյուն կճամբխի: Ծին չէրթմ: Ծին կմտածի, թե էս լաճ դէր պիտի էրթմ:

Լեզէւ չկա խետ խաբմր տա: Քիչըմ կայնի, էն կմտածի, էն կմտածի: Աստծու ճրամանքյով ծիուն լեզէւ կէլնի:

Ծին խաբմր կուտա, կասի. - Դէ՞ր պիտի էրթմս:

Կասի. - Պիտի էրթմմ Բլբէկլ դմստի ծաղիյ պիրեմ:

Կասի. - Ճքնավոր Սարգյսի գյիրքյ մո քյե՞ ի:

Կասի. - Խա՛:

Կասի. - Պմ՛ց, կմրդմլեն կէրթմս: Առաչի անգամ մեյ չիմամ ռաստ կուգյմ քյե: Էն չիմնի մեչ մխպյուրըմ կա, կզվես, լվմցվես. մեկ աչքտ տեխ գյիրքյն էլնի, մեյ տեխեն մխպրից լվացվես: Ասես. «Օ՛ֆ. էս ի՞նչ անմախութնի ճյուր էր, մեր տեխն էլներ կմդրն իմանինքյ»: Կընցնես կէրթմս, քյո աչք գյըրքյից չթարթես, քյո ոտաց տակ ջմնմվմրներ կէրթմն-կուգյմն՝ չվմխենաս: Կէրթմս էնտեխ մեչ բմխչին, մեյ կող գյել կապուկ, մետեխ՝ գյառ, խոտ տնես գյմռու մռճև. միս՝ գյելուն: Քյո աչք քյո գյըրքյից չթարթես: Կէրթմս կխասնիս դմրգյխի տռան մոտ, մեկ տոտ պմց ի, մեյ կոծ ի, պւսցն կկոծես, կոծն՝ կպմնմս, քյո աչք քյո գյըրքյից չթարթես: Մտնես ներս կէրթմս, կէրթմս ներս ի տռան վերեն, կիրիշկաս գենա գյելըմ գյառըմ կապուկ, մե մեկէլի տիմմց. իտռնց խոտ միսն էլ կփոխես: Ներս կմտնես, կէլնես խասնես թմրմնշի կես տեղ, քյո աչիչ էրկու խա տոտ կէրնա, կէլնեն կէչնեն չվմխենաս, էն էլ կընցնես. կէլնես վիրին կաթ, էօդի տոտ կպմնմս մտնես ներս: Տռան յիտև մե խա պատուխանըմ կա, կառնես, էն ծաղիյ տա էի, կառնես կուգյմս: Քյո աչք քյո գյըրքյից չթարթես, չվմխենաս՝ ինչ որ կասեն, կուգյմս:

Տղեն առեց ուր գյիրքյ կարդալ, կէրթմ կխասնի էտա չիմանի մխպրի վերեն, կկզվի կլվմցվի էտատեղ կասի. «Օ՜խ, ինչ անմախութնի ճյուր էր, մեր երկիրն էլնիր, մեն քյո կմդր կիտնինքյ»: Էն տեղեն կընցնի գյիրքյ ծեռ, կէրթմ կխասնի բմխչեն, կասի. «Օ՜խ, ինչ խորոտ բմխչմ ի»: Կէրթմ գյելու մոտ, գյմռու մոտ. գյելու մռմճ խոտ կա, գյմռու մռմճ միս կա, խոտ կփոխի կուտա գյմռուն, գյմռու միս կուտա գյելուն: Էնտեղեն կինի ճմմբմխ կէթմ. կէրթմ կխասնի դմրգյխի տռան վերեն, մեյ պմց ի, մեյ կոծ ի: Կոծն կպմնմ, պմցն կկոծի: Ներս կմտնի. կէրթմ տռան մռմճ, տիսնա գյմռըմ մեյ կող կապուկ ի. գյելըմ մեյ կող, ինոնց միս խոտն էլ կփոխի:

Թառմնջից կէլնի վեր, կտիսնա. որ կէլնեն կիճնեն, կէլնի վեր, կէրթն էօդի տոտ կսյմնա, մտնի ներս, տռան իտև պատխընից կառնի Բլրյիկ դնստի ծաղիյ. եռ կտռնոնա կէճնի թնռնձ յից տակ, դնստի ծաղիկ, ետ կտնռնն, կէճնի թարսւնշից տակ:

Կէճնի վկր տռան, կբոռան իտվանց. - Գյե՛լ, պոնի՛, գյե՛լ, պոնի՛:

Կասի. - Ջիկ աղեկութեն ի արե:

Կասի. - Ոխչա՞ր, պոնի՛:

Կասի. - Ջիկ աղեկութեն ի արե:

Կէրթն կխասնի տռան վերեն:

Կասի. - Դնրգյն՞խ, պոնի՛:

Կասի. - ՉԷ՛. զիկ աղեկութեն ի արե: Ընկնեմ տարի մեր ճնլից մե նզնտեց:

Կուգյա կխասնի չիմնին, գյիրքյ ծեռն ի, աչք չթափթե, կխասնի մոտ նխսյյուր:

Կասի. - Ախպյուր, պոնի՛:

Կասի. - ՉԷ՛. զի աղեկութեն ի արե:

Կինի ճնմբնխ կուգյն, կխասնի սախմանագյլեոխ: Մազ կուտա կրակ, ծին կուգյն, կխեծնի, կինի ճնմբնխ, կուգյն: Քյաղքյի մոտ ծիյուց կէճնի տակ, կուգյն կմտնի տուն, քյոր կուգյն տոտ կպննու, կէլնի վեր, ծաղիյ կախի պատից, տիսնա խոտ կուգյն, պայց ծեն չկա, չի երքե:

Իրիկուն կքյնի, առատուն կէլնի վեր, քիշըմ ծաղիյ կառնի կտանի թակավորու տուն: Թակավոր տիսնալուն պես լաճուն. - Վա՛յ, - կասի, - երիտասա՞րթ, ըսկընեմ, օր տյիւ դո՞րն իր: Ես ծռա, խենթացա, քյե խամար ես իսկի տյոա չեմ իլե:

Կասի. - Ես կննցի գյեղ քործ կեր:

- Ապա էտա ի՞նչ ծաղիյ ես պիրե:

- Գյեղից պիրիցի:

Նստեն, խնքնր կուտան, կնյլըն կլցի, թակավորու սիրտ կխովնա: Նստի մոտեն չում իրիկուն, կիշկա ծաղկից անոշ խոտեր կուգյն, իրիկուն կթռնի կուգյն ուր տուն: Կշարունակի ամեն օր էրթնլ գյնլ թակավորու մոտ:

Մորքյուրներ էլմ կտիսնան, կէրթնն մեմեկելի մոտ, կասեն. - Ջանըմ, մէ քյուրոչ տղեն էլմ իկեր ի, էսա ի՞նչխ ի իլե, որ իկեր ի:

Կէրթնն ջնդի պառավ կընդնեն գինն:

Կասի. - Պառավ, անա՛ քյե ըսկնեմ ոսկի, կանա՞ս կուրիսցու:

Ջադի պառավն ի, կասի. - Առատուն կէրթնմ, էնպես տեղըմ կտամ ճնմբխել, որ էլ ետ չտւսռնա:

Պառավն ի, կինի ճնմբնխ, կուգյն ինոնց տուն, էլմէլ տոտ կտվիի, ոտիկ-ոտիկ թարանջեն վեր կէլնի: Ռո կտնի վեր թնռնձի գյլխուն, կնստի:

- Օ՛ֆ, - կասի, - ի՛նչ անուշ խոտըմ կուգյն էսա դիվան էօդից:

Կասի. - Ծատ անուշ խոտ կուգյն, պառա՞վ, տյիւ էլմ ընչի՞ էկար:

Կասի. - Ես էկա քյո քյեֆ խարցնելու, ճենք՛յ քյո ախպեր Բլբյուլ դնստի ծաղիյկ իպե: Եթե տիւ կուզես. ինոր տեր կսւ, Բլբյուլ դաստեն, էրթա պիրի, ճնմ ուր կնիկ ի, ճնմ քյեզ ընկյեր ի:

Կասի. - Աղե՛կ:

Պառավ կինի ճնմբնխ, կուգյն ուր տուն:

Իրիկուն ի, ախպեր կուգյն տուն: Կտիսնա, որ քյոր մռութ ի:

Կասի. - Քյոր, ինչի՞ մռութ ես:

Կասի. - Ապա ես մոութ չէլնեմ, վո՞վ էլնի:

Կասի. - Հա̈լբա̈թ պա̈մ ի իլե, տու̈ էսապես կասես:

Կասի. - Ես առսոոմե չում իրիկուն մենակ կմնամ մեչ էսա տան:

Կասի. - Ինչի՞ ջանըմ. տու̈ ամեն օր մենակ կմներ, էսօր մենակ չես մնա:

Կասի. - Կուզեմ որ էրթաս ծաղկի տեր պիրես, որ անուն Բլբյուլ դա̈ստեն, որ քյե կնիյ կէլնի, զիկ էլ ինզեր կէլնի: Որ մեր ծաղիյն էլ երքի:

Կասի. - Ծատ աղեկ:

Իրիկուն կքյընեն, առատուն կէլնի վեր լաճ, մտածելեն կինի ճա̈մբա̈խ կէրթա̈: Կէրթա̈, մազ կուտա կրակ, ծին կուգյա̈, ծին կխեծնի կէրթա̈: Կէրթա, կխասնի սախմանացյլեոխ, էնտեղ կէճնի տակ, կասի. - Ջանըմ ա̈ռա̈ճվուն պես էսա ծին ուր խեղքյ վերե՞ն ի, թե չէ՛:

Ծին խետ խա̈բա̈ր կուտայ, կասի. - Աղա՛, քյո մի՞տքն ի, ի՞նչ ա̈ռա̈ճվան պես կնա̈ցիր:

Կասի. - Խա՛:

Կասի. - Ինչպես ա̈ռա̈ճ գյիրքյ պռնիցիր ծեռ, կնա̈ցիր, մեկ էնպես կէրթա̈ս, էն էօդեն որ կմտնես ներս, էօդեմ էլ կմտնես, կտիսնաս Բլբյիզ դա̈ստեն պատկեր ի, սեյրի մտե քյներ ի, մեկ շամդան գյլխու վիրեն ի, մեյն ոտաց տայն ի: Մեյն՝ աչն ի, մեյն՝ ծա̈խնա̈ ի: Գյլխուն կփոխես կտնես ոտաց տակ, ոտաց կտնես գյլխուն: Աչ կփոխես իրիսի վերեն քյառսուն փա̈րդա̈ կա, աչք վեր գյրքյին էլնի, քյո գյիրքյ կա̈րդա̈ս, մեյ մեկ փա̈րդեն թալես, մինչև եռսունևին փա̈րդեն կթա̈լես, մնա մեյ փա̈րդեն, իրիսի վերեն, կզվես էրկու իրես կպաքյես, էն որ կաքխի, քյե կասի. «Ըհա՛ խողածին քյե խոռդով, ճրով կկուրիսեմ»: Ծա՛տ պա̈ն կասի, տու̈ ծեն չխանես, քյո աչք չթարթես քյո գյրքյի վիրվեն: Վերջին կասի. «Ջի պաքող ճքնավոր Սարգյսի լաճ կարող ի էլնի, որ գյիրքյ ծեռն ի»: Էրկու անքամ կասի, նոր պատասխան կուտաս, սեյրին փարդեն կպատռի, նոր կէլնի վեր:

Ծին կթողնի կէրթա̈, ինքյ կիյնի ճա̈մբա̈խ կէրթա̈, ինչպես որ ա̈ռա̈ջ գյիրքյ ծեռ կա̈րդա̈լեն կէրթա̈, էնպես կէրթա̈, կմտնի էօդեն, շա̈մդա̈յնտեր կփոխի, գյիրքյ կա̈րդա̈լեն եռսունին փա̈րդեն կտա եռ, իրսներ կպաքյի. ախչիյ կաքխի, կքոռա, կասի. - Քյե խողով, ճրով կուրիսցուցեմ:

Իրեքյ անգամ կքոռա: Սորա կասի. - Ջի պաքող չէլնե, որ ճքնավոր Սարգյսի լաճ չէլնե:

Էրկու անգամ կասի, լաճ կասի. - Հա՛, Սարգյսի գյիրքյ իմ ծեռն ի, ես էլ ինոր լաճն եմ:

Որ կասի՝ ես էլ ինոր լաճն եմ, մեյ փա̈րդեն էլ ինքյ ուր ծեռնով կպատռի:

Լաճու աչք, որ կինի ախչկա իրես, խեղքյ կէրթա̈ կինի դա̈: Սորա լաճուն կխասնի վեր, իրեքյ օր կմնան էսոստեղ, քյեֆ կանեն, էտ վախըտ ծաղիյ մեչ տան կերքի:

Քյոր կասի. - Կա չկա, կպիրի:

Նոր ինոնց թա̈ղքիր կտիսնան, էլած չէլած կպա̈ռնան ծիայնտերաց, կինեն ճա̈մբա̈խ կուգյա̈ն, կխասնեն սախմանացյլեոխ: Բլբյիղ դա̈ստեն կասի. - Կայնի, խեմ էսա մարթ էսա տեղեն կընցնի՞, թե չընցնի: Թ՞ե խեղքյ վերեն էլնի չընցնի:

Տղեն կընցնի:

Կասի. - Հե՛յ մարթ, դու՞ր կընցնես:

Կասի. - Ցա՛, ես էսա դուր կէրթա̈մ:

Կտա̈ռնա̈, կուգյա̈ ուր տեղ: Մազ կուտա կրակ, չորս ծին էլ կուգյա̈ն, էրկու ծին

կպնռնան, էրկրան էլ մե մեկ կխեծնեն, կինեն ճնմրնխ կոպյնն: Կուգյան, կխասնեն քյաղքյի մոտ, կէճնեն տակ, շոտ ի, նստեն էնտատեղ մինչև մթնի, խորոտ մթնի:

Լաճուն կասի. - Էլի քյո սաքռն խան, ես քյնշեմ իմ գյլխուն:

Կասի. - Ը՞նչի սաքռն խանեմ:

Կասի. - Իմ շատավել կզննի մեչ քյաղքյի տներ, չէլնե:

Ցղեն սաքռն կխանի կոտա, քյնշի վեր ուր քյիթ պերնին, մեկ աչք թողնի պնց, կէրթնն մտնեն տուն:

Ցոտ կտփեն. քյոր կուգյն տոտ կպննն, մտնեն ներս, կըլնեն վեր էօղեն, տիսնա որ անուշ խոտ տնից կոպյն, տիսնա, որ ծառկներ անուշ կերքեն, էնտատեղ կպառկեն քյնեն:

Առատուն լաճ կէլնի վեր, կէլնի կէրթն թակավորու մոտ:

Թակավոր տիսնազու պես, կինի լաճ վիզ, կեսի. - Վա՜յ, ըսկնեմ օր տնու դո՞ր էր: Ես խիվընղցա քյե խամար, էն կննղնր մտածիցի:

Չոր իրիկուն կմնա մոտ թակավոր էնոր, իրիկուն նորեն կուգյն տուն: Կասեն կծծղան:

Էնտա առատուն կէլնեն վեր:

Կնիյ լաճուն կասի. - Ա՛ռ էսա պզտիկ ծաղիյ, որ կէրթնս թակավորու տռան մոտ, ներս կմտնես, կտիսնաս կնիյմ կա, պննրև կուտաս, ծաղիյ կուտաս ինոր, նոր կէլնես կէրթնս մո թակավոր: Ինչ վախըտ թակավորու մոտեն կոպյնս մոտ էն կնիկ, պննրև կուտաս, կընցնես:

Ցղեն ծաղիյ կառնի կէրթն, թակավորի տռան վերեն, կասի. - Պննրև քյե, մայրի՛կ:

Ծաղիյ կոտա զննի վեր գյըլխուն, կընցնի կէրթն, կէլնի մո թակավոր: Չուր իրիկուն կմնա, ետ դննռնալուց, էլմ պննրև կուտա, կընցնի:

Մեկ ժամանակըմ կէրթն կոպյն թակավորու մոտ: Մորքյուրներ կտիսնան էլմ կէրթնն մո շադի պառավ, կասեն. - Է՛լմ էկավ էսա լաճ, - կասեն, - չպրեմ արա, տեղմ էրողկի:

Կասի. - Էլ չեմ կանա տեղմ էրողկի: Ինոր կնիյն իպե. իմաստուն ի, էլ չեմ կանա:

Մեյ քյանիմ օրից սորա կնիյ կասի լաճուն. - Կէրթնս թակավորուն կասես, որ ուրպաթ օր սննճնթ իրիքյին գյա դննվնթ, ուր ննքյրներով, ուր ճնչ-պստկով

Լաճ կէլնի կէրթն մոտ թակավոր, թակավորուն կասի. - Ուրպաթ օր ճրամնյիցի մեր տուն դննվնթ քյո ննքյըրներով, քյն ճոչ-պստկով:

Թակավոր կասի. - Ցնու յաղնիշ ես, կնն մեկ էլ խասկցի, նոր արի:

Կոպյն տուն կխարցուցի, կնիյ կասի. - Քյո պետքն ի՞նչ ի, տնու ժողվի ըյոպյունին պե:

Կէրթն թակավորուն կասի:

Ուրպաթ օր, սճնթ իրիքյին ճոչով-պստկով կուգյն լաճու տուն դննվնթ:

Թակավոր կասի. - Չէլնի՛ զիկ ամչցուցես:

Ախչիյ պատրաստութեն տիսեր ի, տռան նռնճ մեյդան պնց ի: Թակավոր ուր վննզրներով կտանի ներս: Կուտեն կխմեն, շնորճակալ էլնելով որ էրթնն, էտ ախչիյ կէլնի մեյ չաթալ, մեյ կտեղ կտնի թակավորի շեռք:

Կէլնեն կէրթնն ուրենց տներ: Մյոա օր լաճ կէլնի կէրթն մո թակավոր, մեկ քյանիմ օր կէրթն, թակավոր վննցրին կկանչի:

Կասի. - Վնզի՛ր, ի՞նչ անենք, որ էսա դավնթի տեմացն առնենք:

:

Կասի. - Ինոր տված դռնվռնթ մեչ թակավոր չկանա տա: Մենայ թե լաճուն դռնվռնթըմ տաս. Էտա ի:

Լաճ կէլնի կուգյռն ուր տուն, մեկ օր էլ յաճ չէրթռն. կօրողկի լաճու իտև: Լաճ էրթռնլու վերեն, կնիյն չթողնե:

- Քիչմ սաբր արա՛: Կէրթռնս դռնվռնթ. մերտ էն տռան իտևն ի: Կէրթռնս, թակավորու մոտ կնստես, կռնյվռն կպիրեն՝ չես խմեր, խաց կպիրեն՝ չե՛ս ուտեր, քյե պիտի ասեն. ինչի՞ չես ուտե, խմե: Դուն էլ ասա՝ քյո խաց խարամ ի, որ կիսենքյ: Պիտի ասի՝ ինչի՞ իմ խաց պիտի խարսւմ էլնի: Տյուն էլ ասա, ինչի՞ իմ չաթալ, կտել գյողցիր են, տարիր են, ապա վո՞վ ի գյողցե, վո՞վ ի չգյողցե, որ կասեն, տՒւն էլ ասա՝ յա՛ն վռնզիրն ի գյողցե, յա՛ն սռնդրռնզռնմ, յա՛ն թակավոր: Թակաւվորի շեռբից կխանես, որ թակավոր կասի՝ ես խռնբռնր չեմ, տՒւն էլ ասա, որ թակավոր խռնբռնր չի՞, ապա ի՞նչպես իսան օղլին խռնբռնր ի՝ շան լակոտ կպիրի:

Լաճ կէլնի կէրթռն մո թակավոր: Պռնրև կուտա, պռնրև կառնի: Տանի թակավոր ուր կուշտ կնստըցուցի, պիրեն կւսյՌվռն, չայ կուտան լաճուն, չառներ, խաց կպիրեն, ինչ կանի թակավոր, տղեն խաց չկիսեր:

Կասի. - Ցավրու՛մ, պատճառն ի՞նչ ի:

Կասի. - Քյո խաց խարամ ի կիսել:

Կասի. - Պատճառն ի՞նչի, որ խարամ ի:

Կասի. - Մեր տնեն չաթալ, կտելմ պակաս ի:

Կասի. - Վո՞վ ի գյողցե զիկ ասա:

Կասի. - Ցա՛ն վռնզիրն ի գյողցե. յա՛ն սռնդրռնզռնմ, յա՛ն թակավոր:

Կասի. - Ջանըմ վռնզիր Ռեչ էտա պռնն կանի՞:

Թակավորի շեբից չաթալ, կտել կխանի:

Թակավոր կասի. - Ցա՛ էտա պռնն վո՞վ ի արե, ես խաբռնր չեմ:

Տղեն կասի. - Որ տյՒւ խաբռնր չես, ապա իսան օղլին ինչպե՞ս խաբռնր ի՝ շան լակոտ կպիրի:

Թակավոր ուր պոռշ կկծի, կժմտա, կասի. - Կնռնցեքյ էն կնիյկ տարեքյ Ռամամլամիշ արեք, ծեռքյըմ խալավ խագյուցեքյ:

Նոր թակավոր կկանչի կպիրի ուր դիվանի մեչ: Լաճ կէլնի ուր կթռնլի մոր գյիրկ:

Թակավոր տիսնալուն պես կասի. - Ցա՛ էսա իմ լաճն ի, - կասի, - ես ի՞նչքան մեղավորցա:

Կառնի էրկսին ուր գյիրկ:

Վռնզրի սադրսւզամի կինյՌտեր կուտա կապել ծիյու պոչ, կիսկի սար քյար:

Լաճ կպիրի յոթ կիշեր, ցերեկ խարսնիս կանի, կփսակի, կխասնի ուր մրսւզին: